N°. 87. A°. 1842.

VRIJDAG, den 28sten OCTOBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

Gemengde Berigten.

Het Stuttgarter dagblad; *der Beobachter*, deelt de petitie mede, welke kort voor het sluiten van den landdag door eenige honderd Stuttgarter burgers, leden van den staatsraad en kooplieden aan de Kamer der afgevaardigden is ingediend, waarbij wordt aangedrongen op » geheele openbaarheid bij, en mondelijke behandeling der regtsgedingen, benevens op de invoering van voorloopige instructiën bij criminele zaken." De petitie, naar men verzekert gevloeid uit de pen van een der aanzienlijkste Stuttgarter advokaten, bevat eene uiteenzetting der gebreken van de geheime en schriftelijke regtspleging, in zoeverre dezelve de sympathie en het vertrouwen des volks op het regt geheel doodt. Zij toont aan, dat het tegenwoordig inquisitie stelsel zich met de eischen der regtvaardigheid niet laat vereenigen, en prijst daarentegen de openbaarheid ten sterksten aan. Het stuk eindigt aldus: » De openbaarheid is eerst eigenlijk de ware grondslag van het algemeen vertrouwen, de waarborg voor regtvaardigheid, de bron van echte nationaliteit. Zij berust op de innerlijke drijtveer van den mensch, om zijne bijzondere belangen niet aan iets onbekends maar slechts aan het ware, algemeen erkende, aan den staat toe te vertrouwen. Zij is de wortel en tevens de bloesem van echt nationaal gevoel, en gaat, gelijk de geschiedenis van den tegenwoordige tijd onbetwistbaar aantoont, met hetzelve hand aan hand. En juist het Duitsche volk, dat allen in wetenschap, waarheid, en ordelievendheid voorbijstreeft; dat zich geroepen voelt aan de overige natiën den weg van bedaarden vooruitgang te wijzen; het land dat zich met billijken trots het hart van Europa noemt, — juist Duitschland zou zich den magtigen hefboom der openbaarheid willen ontzeggen op een gebied, waar dezelve niet tot omverwerpen, maar slechts tot opbouwen dieren kan? Nergens is inderdaad openbaarheid dringender dan juist in de regtspleging. Het is een beschaafd volk onwaardig, en laat zich niet vereenigen met de stelling der burgers, dat het hoogste en heiligste, wat zij bezitten, het regt hun iets vreemds en geheims zou zijn. En toch is het zoo. Het regt is bij ons tot nu toe grootendeels een geheim, dat eene vreemde taal spreekt, aan eenen afgescheiden stand toebehoort, en achter gesloten deuren woont. Het is de eervolle taak van onzen tijd, overal het geheime en afgeslotene aan den dag te brengen, en dit beginsel in alle vormen van het openbare leven te doen doordringen. Onze ontwikkeling toont den rustigen voortgang van een organischen wasdom, die in zijne gevolgen de hoogste en edelste uitwerkingen zal voortbrengen, en reeds begonnen heeft voort te brengen. Laat ons met vasten tred den ingeslagen weg volgen door wegruiming van gebreken in onze staatsinrigting, en grondvesting en ontwikkeling van instellingen, welke de grondslagen zijn der vorming van eene ware, krachtige nationaliteit, door welke Duitschland eerst tot inwendige verbroedering geraken kan, op welke alle duurzame krachtsontwikkeling berust, en wier gemis het tot dus ver was, waarom wij, onbevredigd in het eigen vaderland, de blikken verlangend en bewonderend naar het buitenland rigteden. Lat men van de zonen van eenen anderen, nieuwen tijd niet vorderen, dat zij zich met hunne behoeften en wenschen te vreden en als het ware te huis zullen gevoelen in het gebouw, dat de grootvader voor zich gebouwd, en naar zijne behoeften heeft ingerigt; dat men ook hunne wenschen regt late wedervaren, en hun de vrijheid gunne, op welke gene voor zich aanspraak maakte: dan zullen zij de vaderlijke muren lief krijgen, en met ongeschokte trouw zich hechten aan den vaderlijken grond. Mogen de standen het hooge gewigt der onderhavige vraag niet uit het oog verliezen, en wel bedenken, dat het hier de eer van ons volk, en de ten toon spreiding van deszelfs beschaving geldt. Laten wij ons zelven de kracht toevertrouwen een edel werk van den vrede tot stand te brengen, en laat ons vooral geene verontschuldiging voor onze vadsigheid daarin zoeken, dat wij voorwenden te willen wachten, tot dat welligt andere Duitsche landen met de invoering van het betere vóór zijn gegaan. Dit zou onzer niet waardig zijn. De Wurtembergsche regering en het Wurtembergsche volk zijn trotsch op den tot dus ver gehandhaafden roem, en behoeven het vaandel des vooruitgangs, dat zij tot nog toe in de wetenschap en in het leven moedig vooraan hebben gedragen, aan geenen anderen Duitschen stam af te staan. Nog wagen wij het te hoopen, dat regegering en standen zich vereenigen zullen om deze vraag, op eene met de wenschen van het volk overeenkomende, vrijzinnige wijze te beslissen. Wij bidden de hooge Kamer, in vertrouwen op de goede zaak, de stem der waarheid open en luid voor den troon te brengen, en vertrouwen van de wijze regering van onzen koning, dat zij zich niet tegen de wenschen van het volk en zijne vertegenwoordigers zal aankanten; anders zouden wij liever de bestaande orde van zaken nog langer verdragen, dan eene nieuwe wet te zien ontstaan, welke aan den, in ieder gebied des levens magtig voorschrijdenden geest, een betreurenswaardig halt gebiedt. Ja, al blijven uwe pogingen ook zonder gevolg, het volk zal er deszelfs vertegenwoordigers niet te min dank voor zeggen.

Waar eene zonde tegen den tijd en volksgeest verhoed, of ook maar slechts beperkt wordt, daar geschiedt altijd iets goeds.

Het aeronautisch genootschap (genootschap voor de luchtscheepvaart) dat zich hier gevormd heeft, en met den vorst von Turn und Taxis aan het hoofd, de aanzienlijkste inwoners van Neurenberg tot medeleden telt, hield in de vorige maand zijne eerste vergadering. Het doel van dit genootschap is, de uitvinding van den werktuig- en natuurkundige L. A. Leinberger in Neurenberg, om met een luchtballon, die met eene machine, ter besturing van het luchtschip en ter ontwikkeling van gaz, in iedere rigting door de lucht te varen, ten uitvoer te leggen. Nadat de spreker de vergadering dank had gezegd voor hare deelneming, deelde hij mede, dat heer de Leinenberger sedert langer dan 20 jaren met de oplossing van dit vraagstuk was bezig geweest; dat hij nu, in weerwil van alle hinderpalen, dit doel bereikt had, en de uitvinding in des ontdekkers brein voltooid was. Slechts aan hem, den spreker, was het geheim bekend, en nadat hij met den heer Leinberger alle mogelijke physische en mechanische proeven had genomen, alle middelen ten naauwkeurigste met den klaarblijkelijksten uitslag wel vijftigmaal berekend, en met andere stelsels vergeleken had, was bij hem nu de vaste overtuiging ontstaan, dat eene willekeurig bestuurde luchtscheepvaart mogelijk is. Volgens het door de overheid bekrachtigde programma, moet het luchtschip den 25sten augustus gereed zijn: er moet dus snel gehandeld worden. De Spreker stelt dus voor, de 266 actiën, welke voor den bouw van het schip gevorderd worden, uit te geven. Een gezelschap van 20 personen alle deelhebbers, hadden hem gemagtigd, wanneer de bewilligde 2500 gulden voor den bouw niet toereikend waren, over nog 20 pCt. te beschikken. Reeds waren het model, het stuurrad, de machine ter ontwikkeling van stoom en gaz en alle voorbereidselen op de bouwplaats gereed, en alle uitgaven voor pysische en mechanische proeven gedekt, zoodat men alleenlijk voor den bouw van het schip te zorgen had. Alle gevaar van brand, ontploffing, gebrek aan gaz of levensmiddelen was berekend en uit den weg geruimd, en zelfs, als de ballon in zee viel, was hij zoodanig ingerigt, dat men met de snelheid van eene stoomboot kon voortkomen. Zulk een lucht-schip zou voorloopig voor het dragen van 350 passagiers en van proviand voor 14 dagen ingerigt worden.

Uit Zwitserland meldt men het volgende:

Eindelijk is ook de laatste en misschien naast de Candolle de beroemdste van die rij van uitstekende borgers van Genéve gestorven, die aan hunne vaderstad in de twintig eerste jaren van de 19de eeuw zulk eenen buitengewonen roep en glans hebben verschaft. Op den 25sten Junij is de geschiedschrijver Sismondi, na eene lange en smartelijke ziekte, bezweken. Johan Karel Leonhard Simonde de Sismondi, geboren te Genève in 1773, was in 1792, tijdens de omverwerping van de oude regering dezer stad, van welke zijn vader lid was geweest, met zijne geheele familie naar Engeland gegaan, van waar hij in 1794 terugkeerde; maar door nieuwe vervolgingen ontrust, begaf hij zich met zijne familie naar Toscane, hun oorspronkelijk vaderland, door hen, ten tijde der reformatie, verlaten, waar hij echter voor den storm der omwenteling niet veiliger was, zoodat zelfs elkander vijandige partijen hem, wegens de bij hem vereenigde liberaliteit en neiging tot aristocratie, in de gevangenis lieten werpen. In het jaar 1800 keerde hij naar Genève terug, en nam van nu af bij zijnen naam Simonde den naam van het historisch geslacht Simondi aan. In het volgend jaar gaf hij zijn eerste werk over de Toscaansche landhuishoudkunde uit, waarop weldra eene reeks van andere werken volgde, die benevens zijne politische werkzaamheden zijnen naam spoedig door geheel Europa verbreidden. Een edel gemoed en eene le

vendige verbeelding, die zelfs in den kring van hoogbeschaafde vrouwen zijn levendig onderhoud zeer aantrekkelijk maakten, verschaften hem weldra toegang tot de uitgezochtste gezelschapskringen zijner vermaakvolle vaderstad. Maar geen dezer kringen had meer invloed op hem, dan de toen ter tijd schitterendste van allen, welke de uit Frankrijks hoofdstad verbannene madame de Staël om zich had weten te vereenigen, en aan welke hij verknocht was, door banden van de teederste vriendschap en liefde. Onder hare banier schaarde zich Sismondi bij die oppositie, klein in getal, maar door hare talenten geenszins te verachten, die in 1810 en 1812 het nog steeds waagde, Europa's opperheer op het veld der openbare meening te bestrijden, en die niet zonder invloed op de tijdsomstandigheden bleef. Het bekende door Sismondi vervaardigde opstel van de kamer van koophandel te Lyon gaf den jongen schrijver een onder de toenmalige omstandigheden merkwaardig gewigt. Later, evenwel, de hem mismoedigheid over de herstelling der Bourbons en over eene door hem gevreesde reäctie tegen verlichting en wettige vrijheid al wat er goeds en verhevens in den bevrijdingskrijg van 1815 was, miskennen, en in de honderd dagen na Napoleons terugkeer van Elba op het Champ de Mai eene tamelijk zonderlinge rol spelen. Van toen af onttrok hij zich meer en meer aan de active politische loopbaan en hield zich nog slechts bezig als lid van den vertegenwoordigenden raad zijner vaderstad Genève, als opposant eerst aan de zijde der liberalen, daarna aan die der conservativen. Maar veel schitterender en meer algemeen beroemd dan zijne politische loopbaan was zijne letterkundige in welke hem zelfs zijne oeconomisch politische strijd met Saij niet medegerekend, de geschiedenis der letterkunde in de zuidelijke staten, die van de Italiaansche republieken en die der Franschen eenen roem waarborgen, die geenszins zoo ras te niet zal gaan. Als mensch kon hij dwalen, — zijne dwaling was steeds die van een edel en vast gemoed. Zijn stoffelijk overschot werd in de nabijheid van zijn landgoed op het kerkhof te Chênes bijgezet. Zijne asch ruste in vrede en zijn geest moge nog lang zijne medeburgers tot navolging bezielen.

De Malta Times deelt bijzonderheden mede over den gruwelijken moord, welken de onmenschelijke bey van Tripolis, Askar-Ali, aan den schach der Arabieren, Abdal-Dschelil en deszelfs familie, gepleegd heeft. Dschelil, een afstammeling der vroegere dynastie, stond aan het hoofd der Arabieren in het regentschap, tegenover de Turksche troepen van Askar Ali. De generaal van dezen laatste noodigde nu Abdel-Dschelil en zijn broeder Saf el Nasar, onder valsche belofte van veilig geleide, in zijne legerplaats, waar zij verraderlijk overvallen en vermoord werden. Askar-Ali liet de nog van bloed druipende koppen door de straten van Tripolis slepen en vervolgens inzouten, om dezelve aan den sultan te zenden. Aan de vrienden van Abdel Dschelil, welke aan het verraad tegen hem deel hadden genomen, waren 18,000 gulden beloofd; de bey vond het echter beter het geld te bewaren, en hen uit den weg te ruimen. Toen de vrouw van Abdel-Dschelil haren echtgenoot zag worgen, beval zij hare slaven haar te dooden, vóór zij in handen der Turken viel; de vrouw van Nasar schoot op een' der soldaten, welke haren man wilde ombrengen, en werd terstond neergesabeld. Allen, die zich, op het woord der Turken vertrouwende, in hunne magt hadden gesteld, zijn omgebragt, of verwachten dit lot. De overigen, 4,000 in getal, hebben zich naar Sockna teruggetrokken, waar zij zich met den generaal van Abdel-Dschelil vereenigen zullen. De drie kinderen van Sef-Nasar en een veertien jarige zoon van Abdel-Dschelil, zijn, in weerwil van de bemoeijing van den Engelschen consul, mede omgebragt. Boetia, de secretaris van Abdel-Dschelil, de oude Mazide en nog een andere schach ondergingen hetzelfde lot; hunne lijken werden op de markt aan de palen ten toon gesteld. Abdel-Dschelil stond met den Engelschen consul in de beste verstandhouding en wilde krachtdadige maatregelen ter afschaffing van den slavenhandel nemen; om deze reden moest ook zijn hoofd bijzonder voor het Engelsche consulaat paraderen. In een berigt uit Tripoli wordt gezegd, dat Abdel Dschelil, met alle onder hem staande Arabische stammen van Sockna tot aan Teddscheri het gezag van den sultan erkende, en bovendien 180,000 gulden jaarlijksche schatting betaalde. Door deze even gruwelijke als dwaze politiek heeft nu de sultan dat geld verloren en de Arabieren bovendien. Overigens is de onmenschelijke Askar-Ali op verlangen van Engeland afgezet.

Sedert eenigen tijd is te Parijs eene nieuwe assurantie-maatschappij van eenen zonderlingen aard opgerigt; de bladen geven er berigt van bij een artikel, zakelijk van den volgenden inhoud:

Zeer weinig geruststellende Verzekerings Maatschappij.

Sedert de regtbank van correctionele politie te Parijs, met zeer loffelijk doel om de ongelukken, door rijtuigen of paarden berokkend, te verminderen, strenge vonnissen is beginnen te slaan tegen de voerlieden, die, om het vermaak te hebben van in den vollen ren te rijden, des noods over de ruggen hunner medeburgeren heen gaan, — hebben zich hier twee nieuwe takken van nijverheid opgedaan.

De eerste is van lieden, die zich opzettelijk laten overrijden en dadelijk daarna weder opspringen om eene schavergoeding van omstreeks de 15,000 franken te eischen, meestal met gevolg, dat de zaak in de naastgelegene kroeg afgedaan wordt voor 27 franken, eene eijerstruif en eenige flesschen wijn.

Een man, die het eenigzins vergebragt heeft in de kunst, van zich aldus te laten overrijden, kan jaar door jaar op een inkomen van tusschen de 5 en 6000 franken rekenen. Voor de vrouwen is de winst dubbel, wanneer zij het geluk hebben zich in staat van zwangerschap te laten overrijden. Deze vernuftige uitvinding was zoo zeer de schrik der voerlieden geworden, dat zij, om drukker straten te vermijden, niet zelden groote omwegen namen, en zoo veel mogelijk bij verkiezing reden op het uur, dat de gemeene man schofttijd houdt. Zij hadden geen gerust oogenblik meer; hunne jaarwedde komt op ongeveer 400 franken 's jaars, en ieder oogenblik liepen zij gevaar van zich eene boete van vijf of zes duizend franken voor eenen eenigen overredene te zien opleggen.

De eerste uitvinding heeft alzoo aanleigegeven tot eene tweede, die eene soort is van contra mijn. Er heeft zich eene verzekerings-maatschappij opgeworpen, die, tegen eene premie van 15 of 20 franken 's jaars, alle openbare rijtuigen verzekert tegen de gevolgen van al de ongelukken, die zij op de straten van Parijs zoude kunnen berokkenen. De titel, welken de maatschappij zich heeft verkozen, is die van den *Automedon*.

De voerlieden, die zich hebben verzekerd, zijn te erkennen aan het dolle rijden, hetwelk zij thans lustig en zorgeloos door de straten doen.

Sir F. Burdett is in het lagerhuis op nieuw teruggekomen op de sedert lang besproken uitvinding van kapitein Warner, die strekken zou om forten en schepen in een oogenblik te vernielen. Hij wilde dat eene speciale commissie benoemd zou worden om den loop der onderhandelingen tusschen de Regering en den uitvinder te onderzoeken, en dienaangaande rapport te doen. Bijaldien men, zeide hij deze zaak verwaarloosde, zou eene andere Mogendheid, ten nadeele van Engeland, daarvan partij kunnen trekken. De heer Brotherton las brieven voor, waaruit bleek dat de heer Warner reeds in 1833 zijn geheim, voor de som van driemaalhonderd duizend ponden sterling, aan don Pedro zou het hebben kunnen verkoopen als hij niet geweigerd had zijne proeven te nemen voor dat het geld hem ter hand was gesteld. Sir R. Peel betuigde zijn leedwezen dat men het Huis den tijd met zoodanige zaken ontroofde. Waar moest het voorstel op uitloopen? Op de beoordeeling van een vernielings-werktuig door het Huis der Gemeenten? Eene commissie uit dat Huis achtte hij daartoe onbevoegd. Hij verzette zich niet tegen nuttige uitvindingen, maar als de Regering voor al de haar aangeboden uitvindingen van particulieren de gevraagde sommen had uitbetaald, zou er thans geen penning in kas zijn. De heer Warner, had voor de zijne, als die beproefd bevonden wierd, niet minder dan viermaalhonderd duizend ponden sterling geëischt, en bovendien telkens de hem aangeboden gelegenheid vermeden om proeven van zijn werktuig te geven. Dit alles was zoo overtuigend, dat slechts twee leden het voorstel van sir E. Burdett ondersteund en de twee en zeventig verder tegenwoordigen het verworpen hebben.

— Uit de over Marseille ontvangen en hoofdzakelijk reeds bekende berigten uit Oostindië blijken de nadere bijzonderheden van een gevecht, den 15 Maart, tusschen ongeveer elf honderd Engelschen en zes duizend Chinezen, bij Ningpo geleverd. De eersten zijn de aanvallers geweest, en de laatsten hebben zich dapperer dan bij vroeger gelegenheden gekweten, maar nogtans de nederlaag geleden. Het getal hunner dooden wordt zeer verschillend, in sommige berigten op vier honderd, in andere op negen honderd man begroot, terwijl de Engelschen drie dooden en veertig gekwetsen gehad hebben. Na hunne nederlaag zouden de Chinezen zich weder in de nabijheid der stad Shouhing vereenigd hebben, en stond sir Henry Gough gereed hen tegen te trekken. Ook sprak men van het oogmerk der Chinezen om Ningpo andermaal, en wel met eene magt van dertigduizend man, aan te tasten en van dat van sir H. Gough om de hoofdstad der provincie Chekeang te bemagtigen. Na de aankomst der toen onder weg zijnde schepen zou de engelsche zeemagt in de chinesche wateren zes en vijftig vaartuigen, waaronder zeventien stoombooten, sterk zijn. Het getal der inwoners, sedert den aanvang der vijandelijkheden verslagen, wordt op bijna achtduizend, dat der veroverde of vernagelde stukken geschut op ruim achtienhonderd begroot.

Velen hier te Lande vinden in den loop der zaken in China tot hiertoe weinig troostelijks. Behalve de gesneuvelden, zeggen zij, zijn bereids vijf en twintighonderd engelsche zeelieden en soldaten aldaar door ziekte omgekomen: ruim twee millioen sterling is verspild; het binnen-smokkelen van opium geschied in grootermate dan ooit voorheen; Chausan is genomen; het bezit van Canton, dat in handen der Engelschen was, is weder verkocht, en de winst bij dat alles bestaat hierin dat Engeland zich eene natie van tweehonderd en vijftig milioen zielen tot hare bitterste vijanden gemaakt heeft, zonder dat nog iets wezenlijks beslist is geworden.

— Volgens den Constitutionel neemt de smokkelhandel door middel van honden op de Fransch-Belgische grenzen in omvang en levendigheid meer en meer toe. Het aantal der hierop afgerigte honden schat men op 80,000. Er worden drie franken premie betaald voor de dooding van zulk een vier voetigen smokkelaar, en eene menigte derzelve is reeds door de douanes omgebragt zij worden echter even spoedig door anderen vervangen. Hun vaderland is Frankrijk, waar zij goed gevoerd en behandeld worden, en hunne afrigting bestaat daarin, dat men hen van tijd tot tijd naar Belgie zendt, waar zij bijna niet te eten krijgen, en door lieden, in de uniform van Fransche tolbeamten, duchtig gesargen worden. Dit boezemt hun zulk eenen schrik voor deze uniform in, dat zij die op hunnen terugweg zorgvuldig ontwijken. Ieder hond wordt gewoonlijk met 10 tot 12 pond waren beladen.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.